

DECYZJA KOMISJI

z dnia 11 sierpnia 2011 r.

w sprawie upoważnienia Hiszpanii do tymczasowego zawieszenia stosowania art. 1–6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii w odniesieniu do pracowników rumuńskich

(2011/503/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając Akt przystąpienia Bułgarii i Rumunii⁽¹⁾, w szczególności jego art. 23 oraz załącznik VII część 1 („Swobodny przepływ osób”) pkt 7 akapit drugi,

uwzględniając wniosek złożony przez Hiszpanię w dniu 28 lipca 2011 r.,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Hiszpania stosowała w pełni art. 1–6 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty⁽²⁾ wobec obywateli rumuńskich od dnia 1 stycznia 2009 r. Rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 zostało ujednolicone i zastąpione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii⁽³⁾, które weszło w życie w dniu 16 czerwca 2011 r.

(2) W związku z poważnymi zakłóceniami na hiszpańskim rynku pracy Hiszpania powiadomiła Komisję w dniu 22 lipca 2011 r., na podstawie załącznika VII część 1 pkt 7 akapit trzeci Aktu przystąpienia z 2005 r., że postanowiła tegoż dnia ponownie wprowadzić ograniczenia w dostępie do rynku pracy dla pracowników rumuńskich, zwłaszcza ze względu na potrzebę podjęcia natychmiastowych działań w obliczu sezonowej sytuacji w sektorze rolnym w lecie; w przeciwnym razie niebezpieczeństwo zwiększonego napływu pracowników rumuńskich w oczekiwaniu na decyzję Komisji na podstawie pkt 7 akapit drugi wspomnianego załącznika VII zagroziłoby samej skuteczności ponownie wprowadzonych ograniczeń. Jednocześnie rząd Hiszpanii przedłożył notyfikację *ex post* wraz z uzasadnieniem, do której dołączono dodatkowe informacje na temat zakłóceń na rynku pracy.

(3) Pismem z dnia 28 lipca 2011 r., na podstawie pkt 7 akapit drugi w załączniku VII do Aktu przystąpienia z 2005 r., Hiszpania uzupełniła notyfikację z dnia 22 lipca 2011 r., występując do Komisji o stwierdzenie, że stosowanie art. 1–6 rozporządzenia (UE) nr 492/2011 zostaje całkowicie zawieszona w odniesieniu do pracowników rumuńskich w całej Hiszpanii i we wszystkich sektorach rynku pracy oraz że decyzja, która ma zostać podjęta, powinna zostać poddana przeglądowi do dnia 31 grudnia 2012 r.

(4) Hiszpania uzasadnia swój wniosek, odnosząc się do obecnych poważnych zakłóceń na rynku pracy w Hiszpanii, w szczególności do bezprecedensowego spadku poziomu zatrudnienia w wyniku recesji gospodarczej, która rozpoczęła się w 2008 r. i spowodowała znaczny wzrost poziomu bezrobocia, znajdujący odzwierciedlenie w stopie bezrobocia przekraczającej obecnie 20 %, oraz do trudności odtworzenia znacznej liczby miejsc pracy w krótkim czasie.

(5) Hiszpania twierdzi, że zakłócenia na hiszpańskim rynku pracy, które stanowią poważne zagrożenie dla poziomu zatrudnienia, są natury ogólnej i nie ograniczają się do poszczególnych regionów czy sektorów.

(6) Hiszpania uzasadnia również swój wniosek następującymi argumentami: spadkiem stopy zatrudnienia obywateli rumuńskich w Hiszpanii, ciągłym wzrostem bezrobocia oraz znacznym wzrostem liczby obywateli rumuńskich zamieszkałych w Hiszpanii, który nastąpił pomimo niekorzystnych tendencji na rynku pracy w Hiszpanii i który wpłynął na zdolność Hiszpanii do przyjęcia napływu nowych pracowników.

(7) Załącznik VII część 1 pkt 7 Aktu przystąpienia z 2005 r. stanowi klauzulę ochronną umożliwiającą państwom członkowskim – które już w pełni stosują art. 1–6 rozporządzenia (UE) nr 492/2011 wobec pracowników objętych postanowieniami przejściowymi tego załącznika i w których to państwach występują poważne zakłócenia na rynku pracy lub też możliwe jest ich wystąpienie – ponowne nałożenie ograniczeń swobodnego przepływu pracowników w celu unormowania sytuacji na zaburzonym rynku pracy w danym regionie lub zawodzie.

(8) W załączniku VII część 1 pkt 7 Aktu przystąpienia z 2005 r. przewiduje się dwie połączone procedury: procedurę zwykłą na mocy pkt 7 akapit drugi i procedurę pilną na mocy pkt 7 akapit trzeci. W ramach procedury przewidzianej w pkt 7 akapit drugi wymagane jest, aby dane państwo członkowskie

⁽¹⁾ Dz.U. L 157 z 21.6.2005, s. 203.

⁽²⁾ Dz.U. L 257 z 19.10.1968, s. 2.

⁽³⁾ Dz.U. L 141 z 27.5.2011, s. 1.

- wystąpiło do Komisji o stwierdzenie w ciągu dwóch tygodni całkowitego lub częściowego zawieszenia przepisów prawa Unii dotyczących swobodnego dostępu do rynku pracy w danym regionie lub zawodzie, natomiast w ramach procedury przewidzianej w pkt 7 akapit trzeci przewiduje się, że w nagłych i wyjątkowych przypadkach, gdy państwo członkowskie nie może oczekiwać, jaka będzie decyzja Komisji na podstawie pkt 7 akapit drugi, może ono samo jednostronnie zawiesić przepisy prawa UE dotyczące swobodnego przepływu pracowników.
- (9) Analiza dostępnych danych gospodarczych wykazuje, że Hiszpania w istocie stoi w obliczu poważnych zakłóceń na rynku pracy, których objawami są zdecydowanie najwyższa stopa bezrobocia w UE (według comiesięcznych danych Eurostatu na temat bezrobocia – 21,0 %, w zestawieniu ze średnią dla UE wynoszącą 9,4 % oraz 9,9 % w strefie euro w czerwcu 2011 r.), szczególnie dotkliwe bezrobocie wśród młodzieży (45,7 % w czerwcu 2011 r.) oraz powolne ożywienie gospodarcze (dane Eurostatu wskazują, że wzrost PKB w pierwszym kwartale 2011 r. w porównaniu z poprzednim kwartałem wyniósł zaledwie 0,3 %, podczas gdy w UE i w strefie euro wyniósł 0,8 %), dodatkowo utrudniane przez obecne międzynarodowe zawirusowania finansowe, które powodują, że od Hiszpanii żąda się kolejnych cięć budżetowych na rzecz konsolidacji fiskalnej, co może mieć dalszy krótkoterminowy niekorzystny wpływ na jej zdolność osiągnięcia wzrostu gospodarczego. Skutki spadku zatrudnienia mają charakter ogólny i dotyczą wszystkich regionów i wszystkich sektorów produkcji. Dane z badań aktywności ekonomicznej ludności za okres między 2008 r. a 2010 r. również wykazują ogólny spadek poziomu zatrudnienia, wynoszący 9 %, w sektorze budowlanym nawet 33 %, dotyczący wszystkie regiony i wynoszący od 6 % w Kraju Basków do 13 % w Walenckiej Wspólnocie Autonomicznej.
- (10) W związku z powyższym Komisja uznaje, że Hiszpania przedstawiła dowody na to, że w państwie tym występują zakłócenia natury ogólnej na rynku pracy, które poważnie wpływają na poziom zatrudnienia we wszystkich regionach i wszystkich sektorach i które zapewne będą się utrzymywać w najbliższej przyszłości.
- (11) Ponadto w ramach przeprowadzonej przez Komisję analizy ustalono, że obywatele rumuńscy mieszkający w Hiszpanii w wysokim stopniu dotknięci są bezrobociem, którego stopa wynosi ponad 30 % (źródło: przeprowadzone przez Eurostat badanie aktywności ekonomicznej ludności, pierwszy kwartał 2011 r.). Napływ obywateli rumuńskich przybywających do Hiszpanii, pomimo pewnego spadku spowodowanego recesją gospodarczą, utrzymuje się na wysokim poziomie, mimo że popyt na pracę w Hiszpanii jest niski. Liczba obywateli rumuńskich mających zwykle miejsce pobytu w Hiszpanii wzrosła od 388 000 w dniu 1 stycznia 2006 r. do 823 000 w dniu 1 stycznia 2010 r. (źródło: dane statystyczne Eurostatu na temat migracji).
- (12) Jest prawdopodobne, że stały nieograniczony napływ pracowników rumuńskich byłby czynnikiem wywierającym rosnącą presję na hiszpańskim rynku pracy.
- (13) W celu unormowania sytuacji na hiszpańskim rynku pracy jest zatem właściwe upoważnienie Hiszpanii do tymczasowego ograniczenia swobodnego dostępu pracowników rumuńskich do rynku pracy.
- (14) Ograniczenia w dostępie do rynku pracy stanowią odstępstwo od podstawowej zasady Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a mianowicie zasady swobodnego przepływu pracowników. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości środki takie należy poddawać wykładni i stosować w sposób zawężający.
- (15) Pomimo że ze względu na obecną specyficzną sytuację na hiszpańskim rynku pracy oraz możliwe przemieszczenia i inne potencjalne skutki uboczne w innych regionach i sektorach, spowodowane selektywnymi ograniczeniami, jest obecnie właściwe stosowanie ograniczeń w odniesieniu do zatrudnienia na całym terytorium Hiszpanii i we wszystkich sektorach, zakres odstępstwa może zostać ograniczony, jeśli Komisja stwierdzi, że odpowiednie szczegółowe dane, które stanowiły podstawę jego wprowadzenia, uległy zmianie lub że skutki odstępstwa okazują się bardziej restrykcyjne, niż tego wymaga jego cel, zwłaszcza w odniesieniu do zatrudnienia wymagającego dyplomu szkoły wyższej i równoważnych kwalifikacji.
- (16) Podobnie, nawet jeżeli obecnie uznaje się, że ograniczenia dopuszczone niniejszą decyzją powinny obowiązywać do dnia 31 grudnia 2012 r., by mogły wywrzeć przewidywany wpływ na hiszpański rynek pracy, okres ten może ulec skróceniu, jeśli Komisja ustali, że odpowiednie szczegółowe dane, które stanowiły podstawę przyjęcia niniejszej decyzji, uległy zmianie lub że skutki decyzji okazują się bardziej restrykcyjne, niż tego wymaga jej cel.
- (17) W tym celu Hiszpania będzie zobowiązana do przedkładania Komisji co kwartał takich danych statystycznych, jakie będą wymagane do określenia zmian zachodzących na rynku pracy w podziale na sektory działalności i zawody. Pierwsze sprawozdanie kwartalne ma być przedstawione przed dniem 31 grudnia 2011 r.
- (18) Decyzję o upoważnieniu Hiszpanii do ponownego wprowadzenia ograniczeń w swobodnym dostępie obywateli rumuńskich do hiszpańskiego rynku pracy podejmuje się ponadto pod pewnymi warunkami, aby zapewnić ściśle zawężenie tych ograniczeń do tego, co jest konieczne do osiągnięcia przewidywanego celu.
- (19) Nie jest zatem właściwe upoważnienie do ponownego wprowadzenia ograniczeń w odniesieniu do obywateli rumuńskich i członków ich rodzin, którzy są już zatrudnieni na hiszpańskim rynku pracy, oraz w odniesieniu do tych obywateli rumuńskich i członków ich rodzin, którzy zostali już zarejestrowani przez publiczne służby zatrudnienia w Hiszpanii jako poszukujący pracy.

- (20) Należy również przestrzegać zasad regulujących ograniczenia w dostępie do rynku pracy, określonych w załączniku VII część 1 Aktu przystąpienia z 2005 r., takich jak klauzula stałości i zasada preferencji unijnej, o których mowa w pkt 14.
- (21) Prawo członków rodzin pracowników rumuńskich do podejmowania zatrudnienia w Hiszpanii powinno być regulowane z uwzględnieniem niezbędnych zmian przez załącznik VII część 1 pkt 8 Aktu przystąpienia z 2005 r.
- (22) Dopuszczone niniejszą decyzją ograniczenia praw dostępu obywateli rumuńskich i członków ich rodzin do hiszpańskiego rynku pracy są ściśle zawężone do zakresu niniejszej decyzji i nie mogą w żaden sposób wpływać na jakiegokolwiek inne prawa, z których obywatele rumuńscy i członkowie ich rodzin korzystają na mocy prawa Unii.
- (23) Musi być również zapewniony proces cokwartalnej kontroli i informowania o rozwoju wydarzeń na hiszpańskim rynku pracy.
- (24) Dla celów kontroli musi zostać wprowadzony obowiązek przedstawiania Komisji szczegółowych danych na temat środków, które Hiszpania wprowadza na podstawie niniejszej decyzji.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym upoważnia się Hiszpanię na warunkach określonych w art. 2–4 niniejszej decyzji do zawieszenia stosowania art. 1–6 rozporządzenia (UE) nr 492/2011 w odniesieniu do obywateli rumuńskich do dnia 31 grudnia 2012 r.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja nie ma wpływu na obywateli rumuńskich i członków ich rodzin:

- 1) którzy są zatrudnieni w Hiszpanii w dniu wejścia w życie niniejszej decyzji;
- 2) którzy są zarejestrowani przez publiczne służby zatrudnienia w Hiszpanii jako poszukujący pracy w dniu wejścia w życie niniejszej decyzji.

Artykuł 3

Stosowanie niniejszej decyzji podlega, z uwzględnieniem niezbędnych zmian, warunkom dotyczącym postanowień przejściowych, określonym w załączniku VII część 1 Aktu przystąpienia z 2005 r.

Artykuł 4

Hiszpania wprowadza wszelkie niezbędne środki w celu dalszej dokładnej kontroli rozwoju wydarzeń na rynku pracy. Hiszpania przedkłada Komisji co kwartał dane statystyczne dokumentujące zmiany zachodzące na rynku pracy w podziale na sektory działalności i zawody. Pierwsze sprawozdanie kwartalne ma być przedstawione przed dniem 31 grudnia 2011 r.

W przypadku jakiegokolwiek istotnej zmiany Hiszpania niezwłocznie przedkłada Komisji i państwom członkowskim aktualizację odpowiednich szczegółowych danych, które dostarczyła w związku ze swym wnioskiem o wydanie decyzji Komisji oraz na podstawie których niniejsza decyzja zostaje podjęta.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja może zostać zmieniona lub uchylona, w szczególności jeśli odpowiednie szczegółowe dane, o których mowa w art. 4 i które stanowiły podstawę jej przyjęcia, uległy zmianie lub jeżeli jej skutki okazują się bardziej restrykcyjne, niż tego wymaga jej cel.

Artykuł 6

Hiszpania przedstawia Komisji szczegółowe dane na temat środków, które wprowadziła na podstawie niniejszej decyzji, w ciągu dwóch miesięcy od jej otrzymania.

Artykuł 7

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 sierpnia 2011 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący